

Deze open brief van artsen is gericht naar de Belgische burgers, journalisten en politieke leiders. Deze brief wil bijdragen tot bewustwording van het verband tussen de gevolgen van de klimaatcrisis en de gezondheid van onze bevolking. De wetenschappelijke diagnose is duidelijk en de behandeling dringend. We moeten allemaal optreden, hier en nu, in alle sectoren, inclusief de gezondheidszorg, om de klimaatcrisis te beperken. Dit gaat over een urgentie op het gebied van de volksgezondheid.

Ik teken hier

Wij, de ondertekenende artsen, zijn uiterst bezorgd over de gevolgen van de ontregeling van het klimaat en van het milieu voor de gezondheid van onze bevolking en die van toekomstige generaties. De lauwe reacties van onze regeringen tot nu toe hebben ertoe geleid dat wij in de voetsporen moeten treden van de burgerbewegingen en milieuorganisaties om een onmiddellijke, adequate en proportionele reactie te eisen op « *de grootste bedreiging van de 21ste eeuw voor de wereldgezondheid* », zoals The Lancet, één van de meest internationaal erkende medisch-wetenschappelijke tijdschriften, in 2018 verwoordde¹.

Wetenschappers informeren ons regelmatig over de gevolgen van de klimaat- en milieuverstoring². Deze hebben nu reeds een zware impact op de fysieke en mentale gezondheid van honderden miljoenen mensen over de hele wereld. Op veel plaatsen vergroten ze de ongelijkheid en zorgen ze voor voedselonzekeerheid en watertekorten die kunnen leiden tot conflicten en migratie. Ze zullen in de toekomst evenzo leed veroorzaken voor onze kinderen.

Vandaag zien we onder meer een toename in frequentie en intensiteit van extreme weersomstandigheden (hittegolven, overstromingen, droogtes, branden, ...), een afname van de luchtkwaliteit, een afname van de biodiversiteit, een achteruitgang van ecosystemen, een afname van de economische- en landbouwproductiviteit en een toegang tot water die moeilijker of zelfs onmogelijk wordt .

Deze gevolgen leiden onder meer tot een stijging van de sterfte als gevolg van extreme temperaturen, een toename van aandoeningen van de luchtwegen (astma, allergieën, enz.), een uitbreiding van tropische ziekten die worden overgedragen door muggen en andere vectoren (malaria, dengue of knokkelkoorts, zika,...) of het optreden van psychisch lijden dat verband houdt met de klimaatcrisis, -conflicten en -rampen (eco-angst, posttraumatisch stressyndroom,...)³.

Deze pathologieën treffen vooral de meest kwetsbaren; waaronder ouderen, zuigelingen, jonge kinderen, patiënten met chronische aandoeningen, zwangere vrouwen en personen die in preciaire situaties leven. Ze kunnen gezondheidsstelsels in Europa en de wereld overbelasten en de duurzaamheid ervan in het gedrang brengen.

De aanbevelingen van het IPCC zijn duidelijk: om de klimaatopwarming tot 1,5°C te beperken en zo de aarde in een « *leefbaarheidszone voor de mens* » te houden, is het noodzakelijk om de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen zeer snel te verminderen om tegen 2050 een netto nuluitstoot te bereiken. Deskundigen trekken drie specifieke conclusies over het verband tussen klimaatontregeling en gezondheid⁴: « elke tiende graad telt: hoe hoger de klimaatopwarming, hoe groter het risico voor de gezondheid »; « maatregelen om de klimaatopwarming te beperken kunnen een aanzienlijk positief effect hebben op de gezondheid van de mensen », en tot slot « hoe langer we wachten met het nemen van maatregelen, hoe groter de aanpassingen die nodig zijn om onze gezondheid te beschermen ».

¹ Lancet countdown 2018 <http://www.lancetcountdown.org/the-report>

² World Scientists' warning to Humanity : <https://academic.oup.com/bioscience/article/67/12/1026/4605229>

³ Par exemple : https://www.adapt2climate.be/secteur/sante/#a2c_impact6a14-7dcf4212-7e51

⁴ https://www.who.int/globalchange/181008_the_1_5_healthreport.pdf

Als wetenschappers en gezondheidswerkers kunnen we dan ook niet aanvaarden dat onze regeringen niet in staat zijn om de verbintenissen van het akkoord van Parijs van 2015 na te komen. België – waarvan de uitstoot per inwoner tot de hoogste ter wereld behoort - levert momenteel niet de inspanningen die van ons land verwacht worden. Wij geloven dat dit falen, die volgens ons gekoppeld is aan een angst om te vernieuwen en op lange termijn te denken, de bevolking in gevaar brengt en vandaag reeds een grote onrust veroorzaakt onder een groeiend aantal van onze medeburgers.

In die context begrijpen en steunen we de eisen van bewegingen zoals Youth For Climate, Extinction Rebellion en de Klimaatcoalitie. Zij vragen radicale acties en concrete resultaten om ons op weg te helpen naar een leefbare wereld voor de mens en voor alle levende wezens, waarvan we afhankelijk zijn.

Bijgevolg vragen we aan de regeringen en parlementen :

- om een Nationaal Energie- en Klimaatplan goed te keuren en uit te voeren dat toelaat om lang voor 2050 koolstofneutraliteit te bereiken;
- om een onafhankelijke Klimaatraad op te richten, samengesteld uit vertegenwoordigers van de wetenschapswereld uit verschillende sectoren en van de bevolking, die de uitvoering van dit Plan zal evalueren, de regeringen zal adviseren over de uit te voeren maatregelen en het publiek zal informeren over de behaalde resultaten;
- om duidelijk te communiceren over de gevolgen van de klimaat- en milieuontregeling voor de gezondheid van de Belgen en over de individuele en collectieve maatregelen die de broeikasgasemissies lang voor 2050 moeten verminderen;
- om de openbare financiële middelen van bedrijven waarvan de activiteiten bijdragen tot de klimaatontregeling en de aantasting van het milieu vóór het einde van de legislatuur te desinvesteren en deze opnieuw te investeren in de ontwikkeling van een duurzame, koolstofvrije, sociaal rechtvaardige, gezondheidsbewuste en veerkrachtige economie in het licht van de komende veranderingen;
- om ervoor te zorgen dat geen enkele student een diploma behaalt zonder de kans te hebben gekregen alles te leren over de klimaat- en milieu-uitdagingen die eigen zijn aan zijn sector⁵.

Wij, als artsen, verbinden ons ertoe :

- onze kennis over de gevolgen en de risico's van de klimaat- en milieuontregeling voor de gezondheid te ontwikkelen en te delen;
- patiënten en de bevolking te steunen bij het omgaan met de stress die de onzekerheid rond de veranderingen die ons te wachten staan met zich meebrengt;
- om ze aan te moedigen in wat ze individueel willen veranderen;
- om bij te dragen tot het verminderen van de ecologische voetafdruk van de gezondheidssector.

De wetenschappelijke diagnose is duidelijk en de behandeling moet dringend opgestart worden. Zich aanpassen aan de verandering volstaat niet en zal daarbij te veel nadelige gevolgen hebben voor onze levenskwaliteit. We moeten allemaal, hier en nu, actie ondernemen om de ontregeling van het klimaat en het milieu te beperken. Dit is nu een urgentie op het gebied van de volksgezondheid.

[Ik teken hier](#)

Docs for Climate, artsen collectief